

πάκτον

Σάββατο, 19 Νοεμβρίου 2016

6:57 πμ

Ο αρχαίος ελληνικός πακτός από όπου το ρημα πακτώω, (πακτός, πάγος, πάγιος) fasten, **close**, = δένω κλείω κλειδωνω.

Archil.187;

Πακτωω, ή πακτώ (κν πακτωνω) Σημαινει καθιστω κατι σταθερο, μονιμο (κυριολεκτικα βυθιζοντας το στο εδαφος), θεμελιώνω*.

Πακτώω, to make fast or close. — R. παγέω, †πάγω, †πέπακται, πήγω, Lat. com-ractus.

492.130

Κατά τον Σταματάκο σημαίνει και βουλώνω, κουτουπώνω, κλείνω. Ίσως επειδη η βούλα (σφραγίδα) του πάκτου **έκλειε** (οριστικοποιούσε) την συμφωνια.

*)Πβλ. ΦΡ. Η συμπλήρωση των 10500 ενσημων θεμελιωνει συνταξιοδοτικο δικαιωμα.

Στα λατινικα pactum < pacisci

pactus: "P. of pango" (entry in Lewis & Short Elem. Lewis)

pactum: "an agreement, covenant, contract, stipulation, compact, pact" (entry in Lewis & Short Elem. Lewis)

paciscor: "συμφωνω με καποιον,διαπραγματευομαι, παζαρευω,συμφωνω,συμβαλλομαι,συναπτω, stipulate, transact" (entry in Lewis & Short Elem. Lewis)

pactus (entry in Lewis & Short)

pactus: "agreed, settled, determined, covenanted, stipulated" (entry in Lewis & Short Elem. Lewis) early 15c., from O.Fr. pacte "agreement, treaty, compact," from L. pactum "contract, covenant," from neut. pp. of pacisci "to covenant, to agree, make a treaty," from PIE base *pag- "fix, join together, unite, make firm" (cf. Skt. pasa- "cord, rope," Avestan pas- "to fetter," Gk. pegnynai "to fix, make firm, fast or solid," L. pangere "to fix, to fasten," Rus. pazu "joint," O.E. fegan "to join," fon "to catch seize").

< pangere, pango < pacere < pacisci > pace = ειρήνη δηλ. συμφωνια περι μη πολέμου.

★ Στα ιταλικά patto

Από το Λατινικο Pactum από το ρήμα pacisci καταλήγει εις συμφωνία, από το αρχαιο pacere και την ενρινη μορφή του paciere συνδεω, συνθέτω μτφ. χορηγώ, με κοινή την μετοχη pactus, από τη ρίζα pac-= σανσκριτικο PAQ, δεσμεύω, σταματώ, απ 'όπου και το Ελληνικο πακτώω, κλειω, βυθιζω στο εδαφος, παγιος= στερεός, σταθερος, ηκτός και το συγγενες ηγγνυμι και το Λατινικό PIGNUS Ιταλικο regno και impregno (κυριολ. Ακόντιο ή άλλο έμβλημα εμπηγμενο, πακτωμενο στο έδαφος) (βλ. Pace).

Σύμβαση, συμφωνία μεταξύ των δύο μερών.

ΦΡΑΣΕΙΣ

δῶμα **πάκτου** = κλείδωσε το σπίτι Σοφοκλεους - Αίας 579; μοχλοῖς καὶ κλήθροισι τὰ προπύλαια **πάκτου**. Αριστοφάνους Λυσιστράτη 265.

Το **πάκτου** είναι η προστακτική του ρηματος **πακτώω** (ομοηχο το πάκτον, γεν. του **πάκτου**)

Απο εδώ η φρ. **είμαστε πάτσι** ισοφαρίσαμε, συμφωνήσαμε, ο καθείς ανταπέδωσε τα ίσα < **paciscor** (με την ύστερη Λατινική προφορά πατσίσκο).

Αλλα και **κλεισαμε την συμφωνία.**

Pacta sunt servanda

Τα συμφωνηθέντα πρέπει να τηρούνται .

Πβλ. το ΝΕ τα μλημενα και τιμημενα : Δηλ. τα δια λογου συμφωνηθεντα πρεπει να τιμωνται (τιμω = τηρώ) . Πβλ. Τιμώ το λογο μου. (λόγω τιμης) .

Servanda = Ρηματικο επιθετο (γερουνδινον) του servo τηρώ, διατηρώ. Τηρητέα . Αργότερα εγινε ουσιαστικο που υιοθετησαν και οι ελληνες για να δηλωσουν έναν οικιακο φωριαμο. Την Σερβάντα.

Βλ. Warsaw **Pact** = Το συμφωνο της Βαρσοβίας . Το NATO των ανατολικων Χωρων. Το NATO είναι αρχικολεξο του North Atlantic Treaty Organization .

ο αν ομολογήσης, διατήρει

εκείνο για το οποίο θα συμφωνήσεις να το διαφυλάτεις (να κρατάς τον λόγο σου)

ομολογίαις έμμενε

παρόμοια έννοια με το προηγούμενο.

Επώνυμο

Πάντζαρης :

Stipulatio

Η λέξη προέρχεται από την αρχαία λατινική λέξη stipula που σημαίνει άχυρο . Σύμφωνα με το τότε ρωμαϊκό έθιμο, τα διαπραγματευόμενα μέρη, μετά την επίτευξη συμφωνίας, έσπαζαν ένα καλαμάκι ως ένδειξη της αμοιβαίας συμφωνίας τους και έγραφαν τους κανόνες συμφωνίας (διατάξεις).

Σημ. ΑΣ δεν ειταν απλη ενδειξη αλλα σιγουρη αποδειξη ότι τα μερη παρισταντο.

Κάθε συμβαλομενος επαιρνε το μισο καλαμι. Το σπασμενο καλαμι δεν μπορει να πλαστογραφηθει αν ο αντιδικος εχει το άλλο μισό. Όταν ηθελαν να επιβεβαιωσουν την συμφωνια προσκομιζαν τα καλαμια τους. Αν ταιριαζαν τοτε η συμφωνια ισχυε.

Περισσότερα στο Encyclopedic Dictionary of Roman Law, Τόμος 43 σελ. 716

http://www.etymonline.com/index.php?allowed_in_frame=0&search=stipulate&searchmode=none

stīpŭlātĭo , ōnis, f. stipulor, jurid. t. t.,

I. a promise given on demand; an engagement, agreement, bargain, covenant, stipulation, obligation (syn. pactum), Gai. Inst. 2, 31: "stipulatio est verborum conceptio, quibus is qui interrogatur, datum facturumve se, quod interrogatus est, respondet," Dig. 45, 1, 5: "stipulatio non potest confici, nisi utroque loquente, etc.," ib. 45, 1, 1 sq.: "**pacta**, conventa, stipulationes," Cic. de Or. 2, 24, 100: "ut ea pecunia ex stipulatione debeatur," id. Leg. 2, 21, 53: "aliquem stipulatione alligare," id. Rosc. Com. 12, 36: "nondum stipulationes legeram," id. Att. 16, 11, 7: "stipulationum et iudiciorum formulas componere," id. Leg. 1, 4, 14; Nep. Att. 9, 5; Just. Inst. 3, 19 pr.; Paul. Sent. 5, 7, 1: is contractus stipulationum sponsionum sponsalia, Serv. Suip. ap. Gell. 4, 4, 2; Vulg. Jer. 32, 11.
A Latin Dictionary. Founded on Andrews' edition of Freund's Latin dictionary.

Pasted from <<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:text:1999.04.0059:entry=stipulatio>>

stipulate

1620s, from L. *stipulatus*, pp. of *stipulari* (see **stipulation**). Related: *Stipulated*; *stipulating*.

establish

late 14c., from O.Fr. *establis-*, prp. stem of *establi-* (12c., Mod.Fr. *établir*) "cause to stand still, establish, stipulate, set up, erect, build," from L. *stabilire* "make stable," from *stabilis* "stable" (see **stable** (2)). For initial e-, see **especial**. Related: *Established*; *establishing*.

Screen clipping taken: 20/1/2012 2:35 μμ

a stalk, stem, blade, halm; of grain (syn. culmus): "frumenta in viridi stipulā lactentia turgent,"

stīpŭla, ae, f. dim. stipes,

I. a stalk, stem, blade, halm; of grain (syn. culmus): "frumenta in viridi stipulā lactentia turgent," Verg. G. 1, 315; Plin. 14, 16, 19, § 101; 17, 27, 47, § 260; 18, 18, 47, § 169: "e segete ad spicilegium stipulam relinquere," Varr. L. L. 7, § 109 Müll.—Of the stalks of grain left behind in reaping, straw, stubble, Varr. R. R. 1, 53; Ter. Ad. 5, 3, 62; Verg. G. 1, 321; Ov. Am. 1, 8, 90; id. F. 4, 781: "in stipulā placidi carpebat munera somni," id. ib. 3, 185; cf. Dig. 50, 16, 30.—Of hay, Varr. R. R. 1, 49, 1.—Of a reed, Verg. E. 3, 27; Plin. 37, 10, 67, § 182.—Of bean-stalks, Ov. F. 4, 725.—Prov.: "flammaque de stipulā nostra brevisque fuit," of a quickly extinguished fire, Ov. Tr. 5, 8, 20: "postmodo de stipulā magnus acervus erit," id. Am. 1, 8, 90.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ἡ τίμημα ἐπὶ τούτοις ζητεῖν ἢ πάκτον ἢ συνήθειαν,

314.8

Πακτώω

Το ρημα απανταται ηδη στον Αριστοφάνη

ἡ πόλλ' ἄελπτ' ἔνεστιν ἐν τῷ μακρῷ βίῳ, φεῦ, [στρ. (256-57)

ἐπεὶ τίς ἄν ποτ' ἤλπισ', ὦ Στρυμόδωρ', ἀκοῦσαι (258-259)

γυναῖκας, ἃς ἐβόσκομεν κατ' οἶκον ἐμφανῆς κακόν, (260)

κατὰ μὲν ἅγιον ἔχειν βρέτας

κατὰ τ' ἀκρόπολιν ἐμὴν λαβεῖν,

κλήθροισί τ' αὖ καὶ μοχλοῖ- (263-64)

σι τὰ Προπύλαια πακτοῦν; (265)

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΓΕΡΩΝ

Μὲς στῆς ζωῆς τὸ ρέμα πολλὰ ἕνας γέρος βλέπει
ποῦ δὲν τὰ περιμένει· ποιὸς τὸ ἔλεγε, Στρυμόδωρε,
πὼς οἱ γυναῖκες, τὰ θεριά
ποῦ θρέφουμε στὰ σπίτια μας,
θὰ θάζανε στὰ χέρια τους
τὴν ἅγια εἰκόνα τῆς θεᾶς,
θὰ παῖρναν τὴν Ἀκρόπολη
καὶ τὰ Προπύλαια θὰ ἔκλειναν
μὲ μάνταλους κι ἀμπάρες;

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ - ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ 265

Αλλά και στον Σοφοκλή πάντοτε όμως κυριολεκτικά: δῶμα πάκτου = κλείδωσε το σπίτι

ἀλλ' ὡς τάχος τὸν παῖδα τόνδ' ἤδη δέχου,
καὶ δῶμα πάκτου, μηδ' ἐπισκῆνους γόους
δάκρυε. κάρτα τοι φιλοίκτιστον γυνή. (580)

ΣΟΦΟΚΛΗΣ - ΑΙΑΣ 579

Αργότερα ο Πολυδευκής στο ονομαστικόν του αναφέρει το πακτούν και πακτώσις με την κυριολεκτική τους σημασία

(84.) καὶ οἱ μὲν ἐργαζόμενοι τὴν ναῦν ναυπηγοὶ καὶ τέκτονες,
φιλοτιμότερον δὲ νεουργοὶ καὶ νεωποιοὶ καὶ τριηροποιοὶ καὶ τὰ ὅμοια.
ζωγράφοι, στυππειοῦλαι, σχοινοσυμβολεῖς, χαλκεῖς, σιδηρεῖς. τὰ δ'
εἰς τὴν κατασκευὴν χρήσιμα σανίδες, σίδηρος, ἤλοι, πιττάνια καὶ
πίττα, στυππεῖον, κάλοι, κηρός, γόμοι, κῶπαι. ἐρεῖς δὲ γομοῦν (5)
καὶ πηγνύειν καὶ ἀρμόζειν, πακτοῦν καὶ πάκτωσις.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ - ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟΝ 584

Την μεταφορική έννοια του πακτώω (συνάπτω συμφωνία) φαίνεται πως την έδωσαν οι Ρωμαίοι βλ. Asta παρακάτω.

Απ' όπου περασε και στους Βυζαντινους.

"Πούβλινα έστί δημοσία εἰρήνη, τὸ πάντα λαὸν τῆ βασιλεία πείθεσθαι, καὶ Πάντα δοῦναι."

Κωνσταντίνος ο Πορφυρογεννητος - Περι της του Βασιλείου Ταξεως κεφ. 30 :

Græci recentiores πακτεύειν dixerunt.

Ἐγὼ τὴν ἐξουσίαν εἶχον τοῦ λαλῆσαι καὶ πακτεῦσαι μετὰ σου.

Chronicon Alexandr. pag. 906 :

Ἐζήτησαν οἱ Βούλγαροι Πάντα διὰ τὰ κιάστρα.

Κεδρινός:

Κατὰ τον Νικήτα Χωνιατη ο ζητων την συναψη **πάκτου** λεγονταν **πακτιάριος**.

Asta

Δόρυ, κοντάρι, ακοντιο.

Asta λεγονται επίσης πολλά αντικειμενα που έχουν μορφή κονταριού.

ἀστάτοι (hastati) = δορυφόροι, κονταράτοι, αυτοι που φερουν άστα.

ΠΡΟΣΟΧΗ Άλλο είναι το άστατος πχ. Άστατος καιρος, ο μη σταθερος.

VENDERE SUB ASTA σημαίνει πωλώ σε δημοπρασία γιατί οι Ρωμαίοι συνήθιζαν να πακτώνουν ένα κοντάρι στον τόπο της δημοπρασίας σαν ένδειξη του τόπου αλλά και της εξουσίας του δημοπρατείν .

Vocabolario Etimologico della Lingua Italiana - Ottorino Pianigiani.

Το Dictionnaire Gaffiot latin-français (1934) αναφέρει hastarium , ii < Hasta = lieu de vente, τοπος πώλησης

Στήλη

Πλάκα σπου εγραφοντο νομοι , συμφωνιες, καταγγελιες

3) λιθινή η μεταλλινή επιμήκης και ορθογώνιος πλάξ, έστημένη έν δημοσίω τόπω και φέρουσα έπιγεγραμμένες εξιστορήσεις μαχών, αφιερώσεις, ευχαριστίας, συνθήκας, ψηφίσματα, νόμους, αποφάσεις ή τα ονόματα των καταδικαζομένων έπι διαφόροις έγκλήμασιν κττ. :

4) αυτό τουτο τό άναγραφόμενον επί τής στήλης, συμβόλαιον, συμφωνία : Από εδώ το ρήμα **στηλιτεύω** = εγγράφω εις την στήλην, κατηγορώ δημοσίως, μέμφομαι κάποιον.

Εικονες

19/11//2016